

**การพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา
โรงเรียนบ้านข่าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**
**Teachers' Development in Performing the Application Of the Secondary Grading System
Program at Ban Kha Pittayakhom School under the Secondary Educational Service Area 22**

นิวัตร์ ชันทะชา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร**

ดร.ปิยะพันธ์ ชัยเสนา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา และ 3) ศึกษาผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยดำเนินการจำนวน 2 วนรอบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์และการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน แบบบันทึกการนิเทศภายใน แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา มีดังนี้

1.1 สภาพ พบว่า โรงเรียนบ้านข่าพิทยาคม ได้นำโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา มาใช้ในการพัฒนาครู โดยมีการวางแผนการจัดทำปฏิทินไว้ล่วงหน้า รวดเร็ว พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมเอกสารไว้บริการอย่างเพียงพอ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน แต่มีระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตล่าช้า เจ้าหน้าที่มีน้อย/ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ อาจเป็นเพราะโรงเรียนบ้านข่าพิทยาคมอยู่ห่างไกลจากที่เป็นศูนย์กลางและอยู่ห่างจากอำเภอทำให้มีปัญหาในการเชื่อมต่อข้อมูลหรือการให้บริการไม่ทันเวลาและทันต่อความต้องการในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

1.2 ปัญหา พบว่า จากการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับงาน ขาดเอกสารและคู่มือในการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการกรอกข้อมูลไม่ทั่วถึง อาจเป็นเพราะครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, ระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ครูชำนาญการ โรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ทำให้ไม่สนใจทำการศึกษาเรียนรู้ และไม่มีกรอบเชิงปฏิบัติการในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษา สำหรับมัธยมศึกษา อย่างต่อเนื่อง

2. หาแนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาที่ โรงเรียน ใช้การพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การปฏิบัติงานการใช้โปรแกรม ระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา และ 3) การนิเทศภายใน ส่วนในวงรอบที่ 2 ใช้แนวทางพัฒนาโดย การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

3. ผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมงาน ทะเบียนและประมวลผล 10 รายการ ประกอบด้วย 1) การเข้าสู่ระบบ 2) การเปลี่ยนรหัสผ่าน 3) การกำหนด คะแนนเต็มรายวิชา 4) การบันทึกผลการเรียนระหว่างภาคตามตัวชี้วัด/ ผลการเรียน 5) การบันทึกผลการเรียน กลางภาค 6) การบันทึกผลการเรียนปลายภาค 7) การบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8) การบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน 9) การบันทึกผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 10) การออกจากระบบ สามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนางานทะเบียนและประมวลผลของตนเอง ทำให้การจัดเก็บ ข้อมูลเป็นระบบเป็นปัจจุบัน ง่ายต่อการสืบค้น ลดภาระงาน สะดวก รวดเร็ว ทันท่วงทีความต้องการของครู นักเรียน ผู้บริหาร และผู้ปกครองที่มาขอใช้บริการ ซึ่งส่งผลดีต่อการบริหารจัดการด้านงานวิชาการของโรงเรียน บ้านข่าพิทยาคม เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากผลการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับความ พึงพอใจของครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

This study aimed at 1) investigating states and problems of using the Secondary School Grading System Program, 2) finding out guidelines in developing the teachers on applying the Secondary School Grading System Program, and 3) identifying effects of development of the teachers in using the application of the Secondary School Grading System Program at Ban Kha Phitthayakhom School under the Office of the Secondary Educational Service Area 22. A 2-spiral action research of 4 stages: planning, action, observation and reflection was employed. The target group consisted of the researcher, 15 co-researchers and 5 informants. Tools used included documents on workshops, a form of interview, a form of meeting minutes, a form of performance record, a form of internal supervision, a questionnaire on opinions toward workshops and a questionnaire on satisfaction of the personnel provided the Secondary School Grading System Program. Statistics employed were percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The states and problems of the performance on the use of the Secondary School Grading System Program were:

1.1 Regarding the states, it was found that the program on the Secondary School Grading System Program was utilized to develop the teachers through the calendar planning in advance with quickness and being ready to be performed. There were materials and equipment prepared because of

insufficient budget. The preparation of documents was adequate, systematic and up-to-date but the Internet system was quite slow. The materials and equipment were insufficient because of the shortage of budget. However, the personnel in charge of service seemed to be inadequate for services. This might be because of the distance from school to the district center causing the problem of the Internet connection. The services provided were not up-to-date and did not meet the needs of the Secondary School Grading System Program.

1.2 According to the problems, it was found that the teachers faced a lack of knowledge and understanding in the process of applying the Secondary School Grading System Program, The performance was not consistent with the designated time. The amount of the computer sets used was not adequate for service. The materials and equipment used were not suitable for the tasks. There was also a lack of documents and materials in applying the Secondary School Grading System Program. In addition, the service of the personnel in charge was not covered.

2. The guidelines of developing the teachers in the performance of using the Secondary School Grading System Program at the school included the following 3 means: 1) a workshop, 2) performance of using the Secondary School Grading System Program, and 3) internal supervision. In the second spiral, coaching supervision was employed.

3. The effects of developing the teachers in the performance on the use of the Secondary School Grading System Program at the school revealed that the teachers were knowledgeable about the use of the Secondary School Grading System Program that covered the registration and evaluation in 10 list consisting of: 1) logging in the system, 2) change of password, 3) designation of full grade, 4) recording of the grade during semester based on indicators, 5) recording of midterm grade, 6) recording of the final grade, 7) recording of desirable characteristics, 8) recording of the results of reading, analytical thinking and writing, 9) recording of the evaluation on activities to develop learners, and 10) logging out of the system. The effects obtained could be acquired for developing the data storage in order to be systematic, up-to-date, easy to search for, less in working load, convenient, fast and meeting the needs of the teachers, students, administrators as well as parents/guardians who came for the services affecting benefits to the management of academic affairs at the school. This could be observed by the results of additional data to support the research work based on the teachers' satisfaction upon the application of the Secondary School Grading System Program in order to find that the satisfaction was at the high level.

Keywords : Teachers' Development in Performing the Application Of the Secondary Grading System

กุ่มิหลัง

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นสังคมที่ต้อองอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge based society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based economy) ซึ่ง มีผลให้การบริหารจัดการศึกษาไทยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขันและความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ซึ่งเป็น

ความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการองค์กรอยู่รอด บังเกิดผลดี และบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 98)

การบรรลุถึงเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้โรงเรียนมีประสิทธิผลคือมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย คุณภาพของครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อครูมีศักยภาพ ในวิชาชีพอยู่ในระดับสูงทั้งด้านความรู้ ด้านความสามารถ และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (คุรุสภา, 2549, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา)

การปฏิรูปจะสำเร็จได้นั้นต้องคำนึงถึงครูและองค์กรมีความสัมพันธ์กัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและนำกลับมาปรับปรุงแล้วใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (จิโรจน์ สารรัตน์, 2553 : 54) ในการพัฒนาครูต้องยึดหลักการสำคัญคือ ครูต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ได้รับการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านความรู้และทักษะการใช้เครื่องมือต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้และเข้าใจกฎ ระเบียบ รวมทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ขจัดความด้อยหรือข้อบกพร่องของตนเอง เช่น ด้านคุณธรรม ความเฉลียวฉลาด และเทคนิควิธีการสอน ส่งเสริมความมั่นคงถาวร ความเจริญก้าวหน้าและมีความเชื่อมั่นว่าการพัฒนาครูและวิชาชีพครูจะส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของผู้เรียนและโรงเรียนโดยตรง (ยนต์ ชุ่มจิต, 2550, หน้า 38)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33) และงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งาน ด้านวิชาการซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายงาน 17 ด้านคือ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้อิอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 29 – 30) หากข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานวิชาการ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน สามารถที่จะทราบถึงปัญหาที่มีอยู่ได้อย่างชัดเจน ก็จะสามารถนำไปวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเกิดความมั่นใจมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยังช่วยให้การดำเนินงานจัดการ

ข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักจะดูจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน งานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการบริหารงาน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา จึงเริ่มดำเนินการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม จึงได้ข้อสรุปที่สำคัญว่า ครูมีการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เพราะครูมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เป็นอย่างดี เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการทำงานในหน้าที่ ซึ่งถือเป็นงานที่มีความสำคัญ เพราะเป็นงานที่ต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม และยังนำไปใช้เพื่อการวางแผนและพัฒนาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ต่อไป ซึ่งจะทำให้ครูมีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผลเข้าใจบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลต่อการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

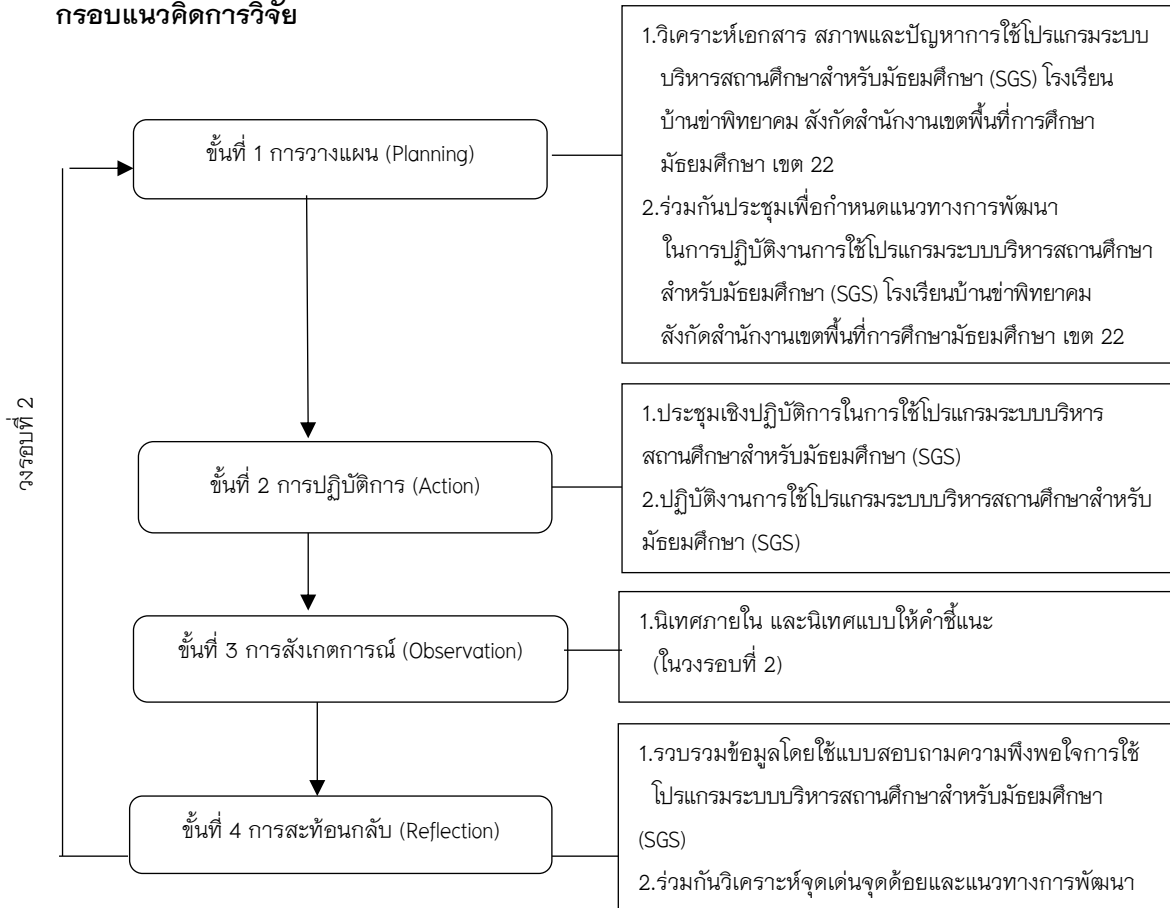
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ดังนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้งสิ้น 16 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย ซึ่งรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผล ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 15 คน ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 2 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน คณะครูที่ไม่ได้ รับผิดชอบงานทะเบียนวัดผลนักเรียน จำนวน 4 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามลักษณะการใช้งานแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แบบสอบถามความคิดเห็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน แบบบันทึกการนิเทศภายใน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ช่วงเวลา คือ ระยะเวลา 1 – 20 ตุลาคม 2558 ซึ่งเป็นช่วงเวลากำหนดกิจกรรมตามตารางของวงรอบการปฏิบัติวิจัยวงรอบที่ 1 และระหว่างวันที่ 2 – 6 พฤศจิกายน 2558 ซึ่งเป็นช่วงเวลากำหนดกิจกรรมตามตารางของวงรอบการปฏิบัติวิจัยวงรอบที่ 2 และเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบหลายมิติเพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามขอบเขตการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาศภาพและปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการศึกษา พบว่า

1.1 สภาพ พบว่า โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ได้นำโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา มาใช้ในการพัฒนาครู โดยมีการวางแผนการจัดทำปฏิทินไว้ล่วงหน้า รวดเร็ว พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมเอกสารไว้บริการอย่างเพียงพอ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน แต่มีระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตล่าช้า เจ้าหน้าที่มีน้อย/ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ

1.2 ปัญหา พบว่า จากการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับงาน ขาดเอกสารและคู่มือในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการกรอกข้อมูลไม่ทั่วถึง

2. แนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ซึ่งประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา 3) การนิเทศภายใน (วงรอบที่ 1) และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (วงรอบที่ 2)

3. ผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม พบว่า

3.1 ผลการประเมินในภาพรวม มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก หากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการโดยภาพรวม มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากด้านวิทยากรโดยภาพรวม มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านเนื้อหาสาระและการปฏิบัติโดยภาพรวม มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านผลการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยภาพรวม มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3.2 การนิเทศภายใน เพื่อประเมินผลครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โดยกำหนดรายการประเมินไว้ 10 รายการ ให้คะแนนรายการละ 1 คะแนน โดยตั้งเกณฑ์สรุปผลการประเมิน คือ ผู้เข้ารับการนิเทศจะต้องได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ 80 จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน เมื่อพิจารณาผลการนิเทศภายใน พบว่า มีครูจำนวน 8 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ครบทุกรายการ)

ครูที่ผ่านการประเมินแต่ผ่านไม่ครบ 10 รายการ อีกจำนวน 4 คน และครูที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 3 คน รายการที่ครูไม่ผ่านหรือไม่สามารถปฏิบัติได้มี 4 รายการ คือ 1) การบันทึกผลการเรียนระหว่างภาคตามตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ 2) การบันทึกผลการเรียนปลายภาค 3) การบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) การบันทึกผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการนิเทศเพื่อประเมินผลการปฏิบัติการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีและมีประโยชน์ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศแบบให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 2 ซึ่งมีครูจำนวน 7 คน ซึ่งได้แก่ครูที่ผ่านการประเมินแต่ผ่านไม่ครบ 10 รายการ จำนวน 4 คน และครูที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 3 คน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สาธิต และลงมือปฏิบัติการใช้โปรแกรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่ายที่ทำให้การวิจัยดำเนินการไปด้วยดี มีการพัฒนาครูที่เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยด้านการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า

1.1 สภาพที่พบ คือ โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ได้นำโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา (SGS) มาใช้ในการพัฒนาครู โดยมีการวางแผนการจัดทำปฏิทินไว้ล่วงหน้า รวดเร็ว พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมเอกสารไว้บริการอย่างเพียงพอ เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน แต่มีระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตล่าช้า เจ้าหน้าที่มีน้อย/ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ทำให้มีปัญหาในการเชื่อมต่อข้อมูลหรือการให้บริการไม่ทันเวลาและทันต่อความต้องการในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา

1.2 ปัญหาที่พบคือ จากการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับงาน ขาดเอกสารและคู่มือในการใช้งานโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการกรอกข้อมูลไม่ทั่วถึง อาจเป็นเพราะครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ทำให้ไม่สนใจทำการศึกษาเรียนรู้ และไม่มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา อย่างต่อเนื่อง

2. หาแนวทางการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ด้านการเตรียมการ ด้านวิทยากร ด้านเนื้อหาสาระและการปฏิบัติ ด้านผลการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยภาพรวมมีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากคณะกรรมการดำเนินงานและวิทยากร มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในการดำเนินงานดังกล่าวได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในด้านผลการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยภาพรวม มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.2 การนิเทศภายใน (วงรอบที่ 1) และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (วงรอบที่ 2) เพื่อประเมินผลครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โดยกำหนดรายการประเมินไว้ 10 รายการ ให้คะแนนรายการละ 1 คะแนน เกณฑ์ผ่านการประเมิน คือ ผู้เข้ารับการนิเทศจะต้องได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป พบว่า มีครูจำนวน 8 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ครบทุกรายการ) ครูที่ผ่านการประเมิน แต่ผ่านไม่ครบ 10 รายการ อีกจำนวน 4 คน และครูที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 3 คน รายการที่ครูไม่ผ่านหรือไม่สามารถปฏิบัติได้มี 4 รายการ คือ 1) การบันทึกผลการเรียนระหว่างภาคตามตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ 2) การบันทึกผลการเรียนปลายภาค 3) การบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) การบันทึกผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการนิเทศเพื่อประเมินผลการปฏิบัติการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา เป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีและมีประโยชน์ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศภายในในวงรอบที่ 2 ซึ่งมีครูจำนวน 7 คน ซึ่งได้แก่ ครูที่ผ่านการประเมินแต่ผ่านไม่ครบ 10 รายการ จำนวน 4 คน และครูที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 3 คน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหา โดยใช้การนิเทศแบบให้คำชี้แนะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สาธิต และลงมือปฏิบัติการใช้โปรแกรม ทั้งนี้ได้ให้การนิเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การพัฒนาในวงรอบที่ 2 ผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถปฏิบัติการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาได้ และนำโปรแกรมมาใช้จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สะดวกและสืบค้นได้ง่าย

3. ผลการพัฒนาครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้แนวทางการพัฒนาที่ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา และการนิเทศภายใน (วงรอบที่ 1) และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (วงรอบที่ 2) ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมงานทะเบียนและประมวลผล 10 รายการ สามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนางานทะเบียนและประมวลผลของตนเอง ทำให้การจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ เป็นปัจจุบัน ง่ายต่อการสืบค้น ลดภาระงาน สะดวก รวดเร็ว ทันท่วงทีต่อความต้องการของครู นักเรียน ผู้บริหาร และผู้ปกครองที่มาขอใช้บริการ ซึ่งส่งผลดีต่อการบริหารจัดการด้านงานวิชาการของโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากผลการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูในการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ควรนำการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งอาจใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติ และการนิเทศ ไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานอื่นๆ ของสถาบัน เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน การพัฒนาสื่อ ICT การวิจัยในชั้นเรียน

1.2 โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ควรนำเทคโนโลยีและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาบริหารจัดการงานด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันท่วงทีใช้งาน

1.3 โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้จัดทำเอกสาร และจัดเก็บข้อมูลงานที่ตนเองรับผิดชอบ

1.4 โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ควรพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้มีความรวดเร็วการใช้โปรแกรมระบบบริหารสถานศึกษาสำหรับมัธยมศึกษา และอำนวยความสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลงานทะเบียนวัดผลของครู นักเรียน ผู้บริหาร และผู้ปกครอง

1.5 ผู้บริหารต้องมีการนิเทศการปฏิบัติงานของครู เพื่อจะได้เกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์ดีขึ้น

1.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการต้องมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศในงานด้านอื่นๆ เช่น งานพัสดุ งานแผนงาน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับงานทะเบียนประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองระบบงานทะเบียนสำหรับนักเรียน สำหรับเจ้าหน้าที่สำหรับครู และผู้บริหาร

เอกสารอ้างอิง

ชัยศักดิ์ แสงวงศ์. (2555). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูดำเนินงานทะเบียนและวัดผล
โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.

กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา. ขอนแก่น :

คลังน่านาวิทยา..

ลัจจา สุขศิริ. (2552). การพัฒนาบุคลากรด้านการใช้โปรแกรมประกอบการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง

จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรพงศ์ วาลมูลตรี. (2549). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวัดผลและประเมินผล โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม

อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

เสาร์ รัตนเพชร. (2553). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานทะเบียนวัดผลโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา

อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.